

[Wetgeving]

Milieuheffingen

Naar slechte gewoonte zijn op de laatste dag van het voorbije jaar, met name op 31 december 2002, in het Belgisch Staatsblad de wijzigingen verschenen die vanaf 1 januari jl. werden doorgevoerd aan de milieuheffingen op afvalstoffen (Decreet van 20 december 2002).

De steeds weerkerende vraag van onze beroepsvereniging om tussen de invoering van wijzigingen aan de heffingen en de toepassing van deze wijzigingen toch enige tijd te laten blijft duidelijk in dovemansoren vallen.

Voor 2003 zijn de wijzigingen eerder beperkt.

Vooreerst zijn er een aantal wijzigingen die reeds in juli 2002 werden goedgekeurd (B. VI. R. 5 juli 2002, B.S. 19 september 2002) en die ook pas per 1 januari 2002 in voege zijn getreden. Hier heeft de exploitant wel nog enkele maanden tijd gekregen om zich aan te passen. De wijzigingen hebben o.a. betrekking op de percentages afval, afkomstig van voorbehandeling die aan verminderde heffingstarief mogen worden gestort of verbrand. Zo wordt voor bouw- en slooafval het percentage van 20 op 5 gebracht. In enkele maanden tijd moet het rendement van de sorteerdors dus van minimaal 80% op minimaal 95% gebracht worden! Het zullen gelukkige aannemers zijn die dit kunnen.

Naast de wijzigingen van juli 2002 worden er vanaf 1 januari 2003 drie nieuwe wijzigingen doorgevoerd:

- Voor afvalstoffen afkomstig van daartoe vergunde bedrijven die selectief ingezamelde afvalstromen scheiden in recycleerbare materialen door toepassing van de delaminatietechniek en voor slibresidu's afkomstig van daartoe vergunde bedrijven die zeefzand reinigen gelden verminderde heffingstarieven.
- Daarnaast komt er een sorteerdorsheffing. Deze heffing is ingesteld met de bedoeling om uitvoer van afval naar Wallonië, met als doel heffing te vermijden, af te remmen. Hiertoe wordt aan alle sorteer- en voorbehandelingsinstallaties een heffing opgelegd. Deze heffing is evenwel niet verschuldigd wanneer wordt bewezen dat de restfracties worden gestort of verbrand en dat de heffing die hiervoor verschuldigd is, wordt betaald. Voor wie in Vlaanderen afval sorteert of voorbehandelt en de reststoffen naar Vlaamse stortplaatsen of huisvuilverbrandingsinstallaties brengt stelt zich geen enkel probleem. Wie

naar Wallonië rijdt met afval moet een attest voorleggen van die installatie waaruit blijkt wel percentage van de afval als reststof werd gestort of verbrand. Kan dergelijk attest niet worden voorgelegd dan betaalt men de sorteersheffing op alle afval die wordt gesorteerd.

Uiteraard is het zwakke punt hier de controle.

Hiermee is de wetgeving weer iets ingewikkelder en ondoorzichtiger geworden.

Reeds jaren vraagt de sector nochtans een heffing die:

- duidelijk en controleerbaar is;
- niet ieder jaar wordt gewijzigd;
- regulerend werkt;
- niet discriminerend werkt in of buiten Vlaanderen.

Aan geen enkele van deze vier punten blijkt de overheid aandacht te willen besteden.

Hierna volgt een overzicht van de voornaamste problemen die de sector hieromtrent heeft met de milieuheffingen:

De heffingstarieven.

Op de grafiek hieronder wordt de evolutie van vier heffingstarieven weergegeven. Het betreft de basistarieven voor het storten van afvalstoffen op een stortplaats voor industriële afvalstoffen,

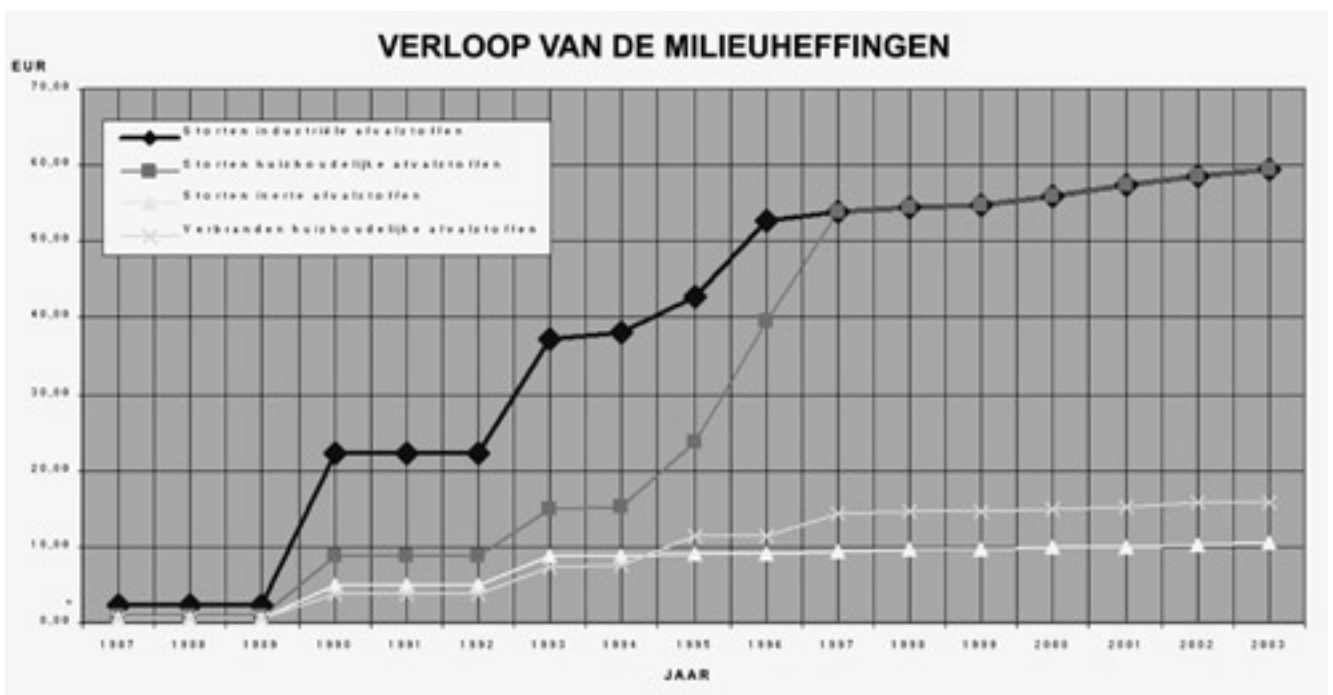
voor huishoudelijke afvalstoffen en voor inerte afvalstoffen en het basistarief voor het verbranden van afvalstoffen in een verbrandingsinstallatie voor huishoudelijke afvalstoffen.

Een eerste vaststelling hierbij is dat de heffing voor het storten van afvalstoffen op een stortplaats voor industriële afvalstoffen en het storten van afvalstoffen op een stortplaats voor huishoudelijke afvalstoffen in de loop der jaren enorm is gestegen. In 1986 moest nog niets betaald worden, in 2003 maar liefst 59,41 €/ton.

Een tweede vaststelling is dat er, met uitzondering van de beginjaren, elk jaar een aanpassing is geweest van de tarieven. De laatste jaren bleef die beperkt tot indexaanpassingen. Toch komen er enkele zeer grote verhogingen voor van meerdere honderden procenten. In geen enkele andere bedrijfstak is zoiets denkbaar. Hier worden de stortplaatsexploitanten verwacht op een professionele wijze een bedrijf te beheren, zonder op 31 december van een jaar reeds zicht te hebben op de tarieven voor het volgende jaar.

Complexiteit van de wetgeving

Naast dit grillig verloop van de tarieven is er de vaststelling dat er ieder jaar tarieven bijkomen en dat er ieder jaar meer afwijkingen en uitzonderingen komen. Daar waar de oorspronkelijke tekst slechts enkele artikels bevatte met 23 tarieven beslaat de wettekst inmiddels ettelijke bladzijden met meer dan 45 tarieven.

Speciale tarieven worden met groot gemak ingevoerd en weer geschrapt; soms op maat van één afzonderlijk bedrijf waarbij de toekomst van het bedrijf dan afhangt van het verdere verloop van dit tarief.

Sedert de invoering van de heffingen in 1987 is er bijna geen enkel jaar geweest dat het heffingenbesluit niet werd aangepast. In teksten die de wetgeving weergegeven, met aanduiding van de wijzigingen, is er meer ruimte nodig voor de weergave van al deze wijzigingen, dan voor de tekst zelf.

Duidelijkheid en controleerbaarheid ontbreekt

Dit heeft in de eerste plaats te maken met de voormelde voortdurende aanpassingen. Slechts wie een allerlaatste update heeft kan de juiste gegevens vinden. Gelukkig vindt men nu via internet dergelijke updates terug (OVAM, VITO, ...). Wie met geschreven publicaties werkt moet zeer voorzichtig zijn en nagaan of de laatste aanpassingen reeds zijn opgenomen in de voorliggende versie.

Daarnaast is de formulering van de wettekst zeer ambtelijk en ingewikkeld. Dit is uiteraard een gevolg van de complexiteit van de heffing zelf (waar men overigens zelf de oorzaak van is).

Een voorbeeld van een ongelooflijk ingewikkelde bepaling is de eerder vermelde sorteersheffing die in voege is getreden op 1 januari jl. en die als volgt wordt omschreven:

"De bedragen overeenkomstig het bovenvermelde 1 tot en met het hierna vermelde 42 voor het sorteren of voorbehandelen van afvalstoffen in een daartoe vergunde inrichting afhankelijk van de op de niet gerecycleerde of hergebruikte afvalstoffen toegepaste verwerkingswijze bedoeld in het bovenvermelde 1 tot en met het hierna vermelde 42.

De hiervoor vermelde milieuheffing is niet verschuldigd indien de vergunde sorteer- en/of voorbehandelingsinrichting aantoonbaar dat de afvalstoffen na sortering of voorbehandeling gerecycleerd of hergebruikt werden en, voor wat betreft het niet hergebruikte en niet gerecycleerde gedeelte, werden verwerkt met betaling van de milieuheffing overeenkomstig het bovenvermelde 1 tot en met hierna vermelde 42. Indien de verwerking van de niet-gerecycleerde of hergebruikte afvalstoffen buiten het Vlaamse Gewest plaatsvindt, zijn de bepalingen van het hierna vermelde 43, tweede zinsdeel, van toepassing."

Zoals eerder reeds vermeld is het ook maar de vraag wie dit zal controleren en hoe dit moet gecontroleerd worden.

Toekomstige evoluties

Voor de volgende jaren staan er jammer genoeg weer grote wijzigingen op stapel. Blijkbaar wil men de wetgeving volledig hervormen met als één van de grote principes de afschaffing van

de meeste uitzonderingstarieven. Via een K-factor die 0,3 zou bedragen in 2004, 0,6 in 2005 en gelijk zou worden aan 1 vanaf 2006 zouden de uitzonderingstarieven in 2006 zo goed als afgeschaft zijn. Wat bestaat aan regulerend karakter wordt dus volledig over boord gegooid.

Daarnaast worden enkele nieuwe parameters ingevoerd zoals het energetisch rendement, het percentage van de afvalstoffen aangevoerd via het spoor of via het water; het percentage aangevoerd vanuit voorbehandelingsinstallaties en de recyclage van de korrelassen bij verbranding.

Voor stortplaatsen zou de tarief dan worden:

heffing = $K \times X \times 61 \text{ €}$.

X is een factor die afhangt van de hoeveelheid afvalstoffen die in het voorafgaande kwartaal werden aangevoerd via het spoor of het water en bedraagt 0,9 of 1.

De factor K houdt rekening met het uitdovend karakter van de speciale heffingstarieven.

Voor het verbranden van afvalstoffen wordt de zaak nog ingewikkelder gezien met vier parameters moet rekening gehouden worden. De heffing is hierbij niet meer afhankelijk van de soort afvalstof maar van de installatie. Indien die voldoet aan het opgelegde energetisch rendement, de aanvoer via water of spoor; de aanvoer van voorbehandelingsinstallaties en de recuperatie van assen ligt de heffing 35% lager dan bij een installatie die hier niet aan voldoet.

De voorgestelde nieuwe heffingen worden vanuit OVAM en het Kabinet met sommige beroepsorganisaties uit de sector besproken. Naar verluidt zou het nochtans eerder gaan om éénrichtingsverkeer en is er weinig luisterbereidheid bij de overheid. Het overleg met de sector verwordt hierbij tot een alibi om maatregelen door de drukken "die vooraf met de sector werden besproken." Wanneer de sector niets te zeggen heeft is dergelijk overleg uiteraard niet meer dan een schijnvertoning. Overigens werd BVDA niet bij het overleg betrokken. Reden temeer om extra kritisch de zaak te volgen, in de hoop dat deze, voor de afvalexploitant zo belangrijke materie, eens ernstig, degelijk en duurzaam wordt geregeld. Dergelijke regeling zal uiteindelijk de ganse industrie en finaal ook de consument ten goede komen; finaal is het immers de industrie die nog leefbaar en concurrentieel moet kunnen werken en de gewone burger die via de verrekening van de kosten moet opdraaien voor de factuur. ■

John Mestdagh